

KATOLÍCKA SPOJENÁ ŠKOLA SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO

3. ROČNÍK GYMNÁZIA

2

Kto je Boh?

WWW.INKY.SK

OPAKOVANIE

otázka...

KTO JE BOH?

ČO O ŇOM VIEME?

AKÝ JE?

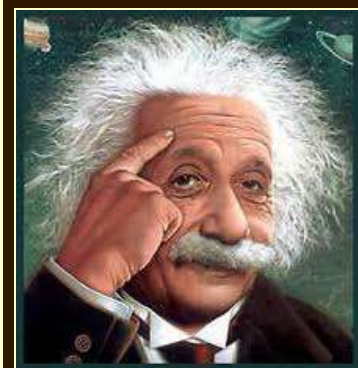
čo vieme čisto rozumom

1) JESTVUJE

„Napriek všetkej harmónii Vesmíru, ktorú som, so svojim obmedzeným ľudským rozumom, schopný rozpoznať, stále existujú ľudia, ktorí tvrdia, že Boh nejestvuje. Vie ma ale skutočne nahnevať, keď ma citujú na podporu svojich tvrdení!“

„Nie som ateista... Sme v pozícii malých detí, ktoré vošli do obrovskej knižnice, plnej kníh v rôznych jazykoch. Deti vedia, že niekto tie knihy musel napísať, aj keď nechápu ako, ani nerozumejú jazykom, v ktorých sú napísané... Toto je, myslím, postoj, v ktorom je aj ten najinteligentnejší človek voči Bohu.“

(Albert Einsten)

Albert Einstein

Je považovaný za najvýznamnejšieho vedca 20. storočia. Predložil teóriu relativity a významne prispel k rozvoju kvantovej mechaniky, štatistickej mechaniky a kozmológie. V roku 1921 mu bola udelená Nobelova cena za fyziku.

Jeho meno sa stalo synonymom vysokej inteligencie a génia.

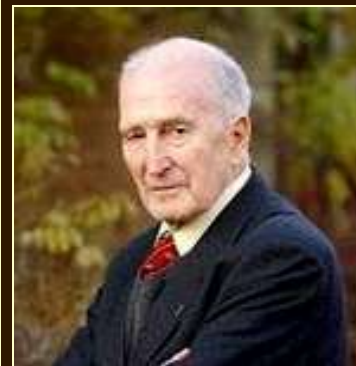
čo vieme čisto rozumom

2) JE INTELIGENTNÝ A MÚDRY

„Neustále sa musíme vyrovnávať s otázkou pôvodu prírodných zákonov. Jediné schodné vysvetlenie je Božia Myseľ. ...

Prírodné zákony, život s jeho teleologickou (= na cieľ zameranou) organizáciou, existencia vesmíru – to všetko je vysvetliteľné jedine vo svetle Inteligencie, ktorá tak súčasne odhaľuje svoju vlastnú existenciu, ako aj vysvetľuje existenciu sveta.“

(Anthony Flew, There Is A God)

Anthony Flew

Ateista, filozof, žiak ateistu Bertranda Russela. 60. rokov dokazoval neexistenciu Boha a bol „vlajkovou loďou“ ateistov. V roku 2004 ale verejne zmenil svoj názor, stal sa teistom a verejne vyhlásil, že racionálne dôkazy smerujú k potvrdeniu existencie Boha.

čo vieme čisto rozumom

Toto je hranica, po ktorú sa dokážeme len na základe nášho rozumu s istotou dostať.

Čokoľvek nadto by už bolo špekulovanie.

Táto úroveň poznania Boha sa zvykne nazývať

DEIZMUS

... nejaké **otázky,**
poznámky,
postrehy,
pripomienky?

čo Boh dal o sebe vedieť

1) SVET V BOHU

NIE

„BOH VO SVETE“

(ako si to predstavoval
napríklad aj Isaac Newton)

ANI

„BOH MIMO SVETA“ či
„NAD SVETOM“ a pod.

*„... od nikoho z nás
nie je d'aleko. ²⁸*

*Lebo **v ňom žijeme**,
hýbeme sa a sme.“*

(Sk 17,27-28 SSV)

čo Boh dal o sebe vedieť

- 1) SVET V BOHU
- 2) STVORENÝ A UDRŽIAVANÝ SLOVOM

Svet (a my s ním) teda
existuje ako myšlienka v
Božej mysli:

- Boh na nás **myslí** – a my existujeme.
- Ak by na nás **zabudol** – zanikli by sme...

*„Skryté je im totiž -
a oni to chcú -, že
nebo je oddávna a
že **zem povstala**
Božím slovom...“*

(2Pt 3,5 SSV)

ako hra v počítači

Božie zjavenie v
podstate hovorí, že **svet**
existuje v Bohu
podobne, ako napríklad
virtuálny svet
počítačovej hry existuje
v počítači.

... otázka:

Vzhľadom na túto analógiu, čo myslíte, prečo je Boh...:

- neviditeľný?
- všemohúci?
- vševediaci?
- všadeprítomný?

Mohol by takým aj nebyť?

Rozumná odpoveď = 1 dnešný kredit

... otázka:

Aké ďalšie Božie vlastnosti by ste z tejto analógie dokázali vydedukovať?

Rozumná odpoveď = 1 dnešný kredit

neviditeľný duch

Postavička z počítačovej hry nemôže „vyskočiť von“ a pozrieť sa na počítač, v ktorom existuje, ani na programátora, či hráča.

Počítač je preto pre ňu neviditeľný...
... a to napriek tomu, že počítač je omnoho skutočnejší, než len „virtuálny svet“ počítačovej hry a postáv, ktoré v ňom žijú!

Rovnako je **Boh** neprístupný našim zmyslom a nemôžeme sa s Ním stretnúť „z tváre do tváre“ ako s nejakým iným tvorom.

„Chcem vidieť Boha.
A aby ho mohol
človek vidieť, musí
zomrieť.“ = opustiť
tento svet, vyjsť z neho
von...

(Sv. Terézia z Avily)

POZNÁMKA

BOH JE DUCH.

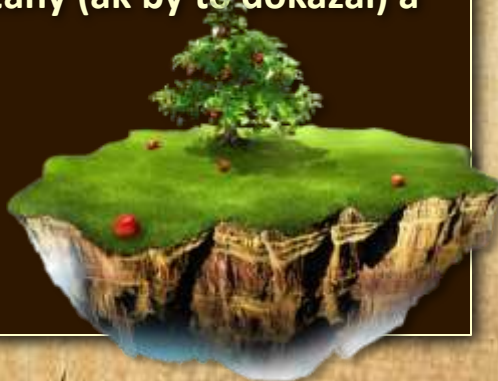
- Nie preto, že by bol menej, ako človek, pretože „nemá telo“,...
- ... ale preto, že je, naopak, nekonečne viac a reálnejší, než človek, ktorý je „iba telom“!

ten najreálnejší

Napriek tomu, že pre virtuálny svet počítačovej hry je počítač sám „neviditeľný“, predsa je **REÁLNY** – reálnejší, než celá hra a jej svet! – a má takmer nekonečné množstvo možností, ako do tohto virtuálneho sveta zasahovať, alebo komunikovať s jeho „obyvateľmi“, vytvárať s nimi vzťahy (ak by to dokázal) a podobne.

Boh tiež JE SKUTOČNÝ – ten najskutočnejší spomedzi skutočného.

Jestvuje obrovské množstvo spôsobov, ako sa Boh vo svete prejavuje.

Zmyslom kresťanstva nie je „veriť v existenciu Boha“ (to vieme s istotou!), ale **ŽIŤ S BOHOM**: skutočne, hmatateľne, tvoriť s Ním vzťah a veľmi úzke spoločenstvo!

POZNÁMKA

Božie Meno JHWH: „Ktorý Je“

... vyjadruje jednak Božiu **REÁLNOŠŤ**, jednak blízkosť: „Ktorý JE s tebou!“

schopný prejaviť sa

Ak by chcel programátor nejakú „zjaviť seba“ v hre, ktorú vytvoril, môže tak urobiť rôznu – napríklad aj pomocou „avatara“, čiže postavičky, ktorá by ho v hre reprezentovala. Stále by ale platilo, že on a postavička, ktorá ho reprezentuje, nie je to isté: programátor NIE JE avatarom, len sa ním PREJAVUJE a robí akosi „viditeľným“!

„V roku, keď zomrel kráľ Oziáš, videl som Pána sedieť na vysokom a vznešenom tróne; lem jeho rúcha naplňal chrám. Nad ním stáli serafíni; každý mal po šesť krídel: dvoma krídlami si zakrývali tvár, dvoma si zakrývali nohy a dvoma lietali. A jeden druhému volal: "Svätý, svätý, svätý je Pán zástupov, celá zem je plná jeho slávy." Prahy dverí sa chveli od hlasu volajúceho a dom sa naplnil dymom. Tu som povedal: "Beda mi, áno, som stratený. Veď som muž s nečistými perami a bývam medzi ľuďom s nečistými perami; a moje oči videli kráľa, Pána zástupov."“

(Iz 6,1-5 SSV)

- stále je to ale **len OBRAZ Boha**,...
- ... **nie pohľad na Boha samotného!**

Dokonca aj Kristus je Bibliou opísaný len ako „obraz Boha“ – pretože hoci JE Bohom, to, čo sme z Neho videli očami, bol stále iba obraz Boha v ľudskej podobe...

mimo experiment

Žiadna postavička vo virtuálnom svete počítačovej hry nemôže dať samotný počítač do skúmavky a povedať: „Aha, tu je!“ Len z jeho prejavov môže nepriamo, ale s istotou odvodiť jeho prítomnosť.

„Človek ... objavuje určité „cesty“, aby došiel k poznaniu Boha. Volajú sa aj „dôkazmi jestvovania Boha“, nie však v zmysle dôkazov, aké hľadajú prírodné vedy, ale ako „zhodné a presvedčivé argumenty“, ktoré umožňujú nadobudnúť opravdivú istotu.“

(KKC 31)

- Podobne pracuje napríklad aj *história, kriminológia, forenzná veda*,... – všetci iba DEDUKUJÚ s istotou niečo, čo samo o sebe nevideli, nemôžu vidieť, nemôžu nahmatať, ani demonštrovať „v skúmavke“ ako napríklad biológ...

POZNÁMKA

V praxi sa preto stretávame s vyjadreniami, že na jednej strane „neexistuje (priamy) dôkaz existencie Boha“, na druhej strane ale s istotou vieme, že jestvuje – z Jeho prejavov a iných znakov Jeho prítomnosti.

všadeprítomný

Čokoľvek, čo v počítačovej hre a jej svete jestvuje a deje sa, jestvuje len preto, že je to neustále udržiavané a vytvárané procesorom počítača, ktorý je tak vo všetkom – až po posledný pixel – prítomný a všetko „preniká“.

Bez toho by nič vo virtuálnom svete hry jestvovať nemohlo.

Boh je prítomný vo všetkom a preniká všetko – od galaxií až po posledný kvark – jednoducho preto, že ak by to nebolo v Bohu, neexistovalo by to!

Boh „*udrzuje všetko svojím mocným slovom.*“

(Hebr 1,3 SSV)

vševvediáci a angažovaný

Z tohto dôvodu počítač dokonale, presne a neomylnne pozná a vie všetko, čo sa vo virtuálnom svete počítačovej hry, ktorý vytvára, deje.

V samej podstate nemôže v tomto virtuálnom svete počítačovej hry byť niečo, o čom by počítač „nevedel“.

Podobne Boh nielenže pozná, ale svojim spôsobom aj „spoluprežíva“ všetko, čo sa vo Vesmíre deje, vrátane osudu každého jedného človeka.

„Pane, ty ma skúmaš a **vieš o mne všetko...**
Už zďaleka vnímaš moje myšlienky ... všetky moje cesty sú ti známe. Hoci ešte slovo nemám ani na jazyku, ty, Pane, už vieš, čo chcem povedať. **Obklopuješ ma spredu i zozadu** a kladiš na mňa svoju ruku.“

(Ž 139,1-5 SSV)

vševvediacci a angažovaný

Boh nielenže dokonale
pozná prítomnosť, ale
rovnako dokonale pozná
aj MINULOSŤ a
BUDÚCNOSŤ,
pretože sám je MIMO
ČASU

a to, čo my vnímame ako
dejiny, je pre Boha
jediným súčasným
prítomným okamihom.

Boží
pohľad

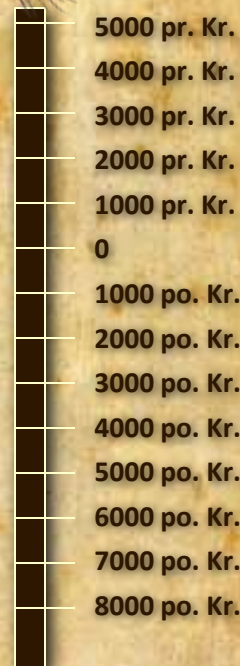

Náš pohľad

bolo

JE

bude

vševědiaci a angažovaný

**Porovnej
nasledov-
nú teóriu
fyzika
Juliana
Barbours:**

„Pro Barboura čas není součástí čtyřrozměrného časoprostoru. Fyzik ho chápe jen jako iluzi způsobenou tím, že se všechno kolem nás mění. **Barbour chápe všechny jednotlivé momenty v čase jako jeden celek, kompletní a existující sám o sobě. Nazývá tyto momenty výrazem „Nyní“.**

„Jak žijeme, zdá se nám, že se pohybujeme sérií Nyní. Otázkou však je, co jsou zač.“ Pro Barboura je každé Nyní souhrnem všeho ve vesmíru. „Máme silný dojem, že věci vůči sobě zaujímají jisté pevné postavení. Rád bych od toho oddělil vše, co nevidíme (přímo i nepřímo) a držel se myšlenky, že mnoho různých věcí koexistuje současně. Jsou prostě Nyní – nic víc, nic méně.“ Přijde vám tato představa jen těžko pochopitelná? Barbour si proto představil i popisy, které se dají představit i pro mozek nefyzika.

Jeho Nyní se dají představit jako stránky z povídky, které jsou vytržené z knihy a náhodně poházené po podlaze. Každá stránka je oddělená entita existující bez času, vně času. Pokud se stránky nějakým způsobem seřadí a pak se krok po kroku procházejí, vzniká z nich příběh. Ale ať už stránky uspořádáme jakkoliv, přesto je každá z nich kompletní a nezávislá. Jak Barbour říká: „Kočka, která vyskočí, není tou stejnou kočkou, která dopadne na zem.“ Neexistuje tedy žádný okamžik v minulosti, který by se změnil v okamžik v budoucnosti. **Všechny možné konfigurace vesmíru, každé možné místo atomu ve vesmíru existují současně.**

(national-geographic.cz)

Z to
a ne
virtu
vytv
V sa
virtu
nieč

všemohúci

Počítač a programátor má úplnú zvrchovanú, absolútnu moc nad všetkým, čo vytvára.

- Vytvára svet a zákony počítačovej hry, ktoré v pre jej postavy a svet platia absolútne,...
  - ... ale súčasne ich on sám môže kedykoľvek a akokoľvek porušiť, či obísť a nie je nimi sám nijako viazaný (hovorí sa tomu „cheating“) ☺
- Neexistuje nič, čo by počítač nemohol v rámci sveta počítačovej hry vykonať, vytvoriť, urobiť, alebo spôsobiť!

Takisto aj Boh má **absolútnu moc a zvrchovanosť nad všetkým.**

Vytvára prírodné zákony sveta, ale sám nimi nie je nijako viazaný.

Môže kedykoľvek konať mimo nich (hovorí sa tomu „zázrak“)

*„Lebo **ty vždy môžeš uplatňovať svoju veľkú moc. Ktože môže odolávať sile tvojho ramena?** Lebo celý svet pred tebou je sťa prášok na vážke a sťa kvapka rosy, ktorá pred svitaním na zem dopadá.“*

(Múdr 11,21-22 SSV)

... nejaké **otázky,**
poznámky,
postrehy,
pripomienky?

ZHRNUTIE

Svojim rozumom môžeme s istotou dôjsť k poznaniu:

- **Existencie** Boha
- ako **inteligentného pôvodcu** Vesmíru.

Boh ale sám od seba o sebe zjavil a odhalil viac. Vďaka tomu vieme, že:

- Boh nejestvuje vo svete, ani nad svetom, ani mimo sveta, ale naopak, **svet jestvuje v Bohu**,...
- ... pričom ale svet nie je Bohom, ani Boh nie je svetom (ako verí panteizmus)
- Boh je **VŠADEPRÍTOMNÝ** vo svete
- Je **VŠEVEDIACI** a vie všetko čo je, bolo i bude
- Je **VŠEMOHÚCI**, vytvára zákony Vesmíru, ale sám im nepodlieha a nie je nimi viazaný.

**... JE toto
obraz Boha,
ktorý ste
doteraz mali?**

KATOLÍCKA SPOJENÁ ŠKOLA SV. FRANTIŠKA ASSISKÉHO

3. ROČNÍK GYMNÁZIA

2

KONIEC

WWW.INKY.SK